

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی قزوین
دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد (MPH)

موضوع :

ارزیابی تقاضا برای خدمات سرپایی در مراجعان مراکز درمانی سازمان تأمین اجتماعی

قزوین در سال ۱۳۹۴

استاد راهنما :

دکتر سعید آصف زاده

نگارش :

دکتر بهمن علی اکبری

سال تحصیلی : ۹۵ - ۱۳۹۴

چکیده

مقدمه و هدف: جمعیت هدف باید امکان دریافت خدمات مورد نیاز خود را بدون تحمل زحمت فراوان داشته باشد و این خدمات باید منطبق با فرهنگ و نیاز دریافت کنندگان و قابل تحمل از نظر هزینه ها باشد. در تحقیق حاضر تقاضا برای خدمات درمان سرپایی در مراجعان مراکز درمانی سازمان تأمین اجتماعی شهر قزوین در سال ۱۳۹۴ مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت.

روش کار: این مطالعه از نوع مقطعی (توصیفی-تحلیلی) آینده نگر بود. تعداد ۳۸۴ نفر از مراجعین مورد ارزیابی قرار گرفتند. ابزار گردآوری اطلاعات از مراجعین به درمانگاه، پرسشنامه بود. پرسشنامه دارای سه قسمت اصلی بود. قسمت اول شامل خصوصیات جمعیت شناختی مراجعین مانند جنس، سن، میزان تحصیلات، میزان درآمد، نوع بیمه پشتیبان و شغل بود. قسمت دوم در مورد سوابق پزشکی، تعداد مراجعه به درمانگاه و علت مراجعه به تعداد ۱۱ سؤال بود. قسمت سوم پرسشنامه نیز در مورد نظر سنجی خدمات پزشکی مورد نیاز در آینده بود. پایایی پرسشنامه، آلفای کرونباخ برابر ۰/۷۵۵ محاسبه گردید. از آزمون مربع کای برای تعیین رابطه بین متغیرهای مستقل و وابسته استفاده شد.

یافته ها: بیشترین فراوانی علت مراجعه مراجعین، سرماخوردگی (۱۹/۳ درصد)، انجام آزمایش (۱۵/۹ درصد)، دریافت دارو (۹/۴ درصد)، بیماری های زنان (۹/۱ درصد)، دندانپزشکی (۷/۸ درصد) و ارتوپدی (۷/۸ درصد) بود. میانگین تعداد مراجعات به مراکز درمانی سازمان تأمین اجتماعی استان قزوین $2 \pm 1/3$ بار بود. کلیه مراجعین متقاضی وجود هر سه خدمات پزشکی آزمایشگاه، رادیولوژی و سونوگرافی بودند. تخصص های پزشکی مورد نیاز از دیدگاه مراجعین، تخصص داخلی (۱۲/۵ درصد)، تخصص قلب و عروق (۱۱/۷ درصد)، ارتوپدی (۸/۳ درصد) و دندانپزشکی (۸/۱ درصد) به ترتیب دارای بیشترین فراوانی تقاضا بودند. میزان تقاضا برای خدمات سرپایی با سن، درآمد، نوع بیمه و تاریخچه پزشکی مراجعین رابطه معنی دار داشت ($p < 0.05$) ولی با جنس، تأهل، تحصیلات، شغل و سابقه مصرف دارو مراجعین رابطه معنی دار نداشت ($p > 0.05$).

نتیجه گیری: نتایج حاصل از این تحقیق نشان داد که وجود بخش های تشخیصی آزمایشگاه، رادیولوژی و سونوگرافی در مراکز خدمات درمانی سرپایی سازمان تأمین اجتماعی مورد تقاضای همه مراجعین بود. همچنین مهمترین تخصص های پزشکی مورد نیاز از دیدگاه مراجعین به ترتیب، تخصص داخلی، تخصص قلب و عروق، ارتوپدی و دندانپزشکی بودند. این نتایج در برنامه ریزی طرح توسعه مراکز خدمات درمانی سرپایی سازمان تأمین اجتماعی مفید و قابل اجرا بوده و نیازهای درمانی مراجعین را برطرف خواهد نمود.

واژه های کلیدی: تقاضا، خدمات درمانی، تأمین اجتماعی، مراکز درمانی سرپایی